

Attivitajiet Diċembru 2021

It-3 ta' Diċembru 2021 – L-Education fis-18.30. L-ewwel għajnuna ma' Gemma Siroll. **Booking Louise Ebejer 99239822.**

Il-5 ta' Diċembru 2021 – Irtir ġewwa s-Seminarju r-Rabat, Taħdita u Quddiesa ma' Fr. Saviour. Ikla li joffri l-kunvent: għaġin, laħam jew tiġieġ. Wara l-ikel taħdita ma' Steve Farrugia-Life coach.

Prezz 22€ Booking Louise Ebejer 99239822

L-10 ta' Diċembru 2021 – L-Education fis-18.30 – Kwizz ma' John Muscat. **Booking ma' Charlotte Camilleri 99899751**

It-18 ta' Diċembru 2021– Il-Party tal-Milied

Post– Il-Bottegin, Palazzo Xara, Rabat.

Fin: Fit-20.00, **Prezz** 35€ (għal membri 30€)

Finger food-20 items. **Xorb** (4 sigħat)– Free flowing– inbid, birra, minerali, juices u ilma.

Mużika sal–23.00.

Flas mal-Booking permezz ta' Revolut jew Bov App lil John Trapani fuq 99443481. Importanti li dejjem tiktbu l-isem u l-kunjom ta' min ikun qed iħallas u jibbukja.

Għandi bżonn l-għajnuna tagħkom biex naqtgħu l-flus mill-idejn.

Chairperson: Victor Galea– 99899072- Secretary: Charlotte Camilleri 99899751 -Email-info@minusone.eu

Volum 24
Harġa 12
Diċembru
2021

Ħbieb, reġa' wasal Diċembru u ma' dan ix-xahar jerga' jasal il-Milied u jerga' jiġi l-waqt li tintemm sena biex tibda sena oħra ġdida bl-avventuri kollha li ġgħib magħha. Tiżjin, ikliet kbar, xorb, festini, żfin u kant, xewqat sbieħ u ħafna aktar. Nistqarr magħkom li meta kont żgħir, qabel ormolt u meta kelli t-tfal żgħar, Diċembru u l-Milied kont nistennihom minn sena għal oħra. Kelli l-mara u l-Milied kienet tħobbu aktar minni. Dejjem tixtri u jien dejjem ingorr u ngorr li m'għandniex spazju aktar fid-dar fejn nerfgħu aktar tiżjin. Huwa ż-żmien meta l-memorji ma jhallux

kwiet. Għalina r-romol u għal min qiegħed ibati huwa żmien diffiċli ferm.

Illum il-ġurnata, xorta għadni nħobbu l-Milied imma naqqast ferm minn dak l-entuzjażmu li kien ikolli qabel. Naf li hawn ħafna minnkom li tħossukom bħali. Nifhem in-niket li tħoss meta haddiehor, bir-raġun, ikun qiegħed jiċcelebra t-twelid tal-Bambin Ġesù u inti tkun waħdek. Il-kuntrast bejn it-twelid ta' tarbija u l-mewt li daħlet f'ħajjitna. Naf ukoll li jekk tkun għadek tormal, l-ewwel Milied ikun terribbli. Jum bħal bosta jiem oħra li matul is-sena jgħibu ħafna memorji u niket. Il-Milied huwa wieħed minn dawn il-jiem. Jibdew id-domandi 'jien għalfejn se nsajjar?', 'jien għalfejn se nzejjen?', 'jien x'se niċcelebra?'. Dawn, flimkien ma' bosta domandi oħra, jiġu naturali li nistaqsu. Jekk ma jkollniex ukoll xi naqra rabja għal Alla fuq dak li għalna! Jekk jien irrabjat għal Alla, kif jista jkun niċcelebra jum it-twelid ta' ibnu? U kemm niftakru kif konna nqattgħu il-Milied qabel, kemm konna nsajru u narmaw id-dar. Kemm konna nixtru rigali. Ħafna tifkiriet li huma naturali li jiġu jżuruna speċjalment f'dan iż-żmien.

Sa issa ktibt fil-qosor fuq il-Milied tal-passat u ftit fuq il-preżent. Dak li konna nagħmlu kontra kif qed inħossuna issa. Aktar domandi. Imma allura issa spicċa kollox? Imma jien qed neżisti jew irrid ngħix? Ta' madwari jriduni neżisti jew ngħix? L-għeżież tagħna jriduna nieqfu jew iriduna nkomplu mexjin, anke jekk f'direzzjoni oħra?

Aħna kollha differenti u jiena ċert li mhux kulhadd se jwieġeb dawn id-domandi bl-istess mod, imma jiena ċert ukoll li intom bħali, minkejja kollox tridu tgħixu. Fil-bidu, vera, kollox aktar diffiċli. Imma ejja ma nkomplux inżidu d-diffikultà aħna stess. Ejja nagħmlu reazzjoni. Kien hemm żmien meta kont naħseb li l-ewwel Milied huwa l-aktar diffiċli. It-tieni u t-tielet Milied huma diffiċli wkoll. Illum naħseb li kull Milied li se ngħixu mingħajr il-maħbubin tagħna se jkunu kollha diffiċli. Id-differenza hi, li jasal dak il-mument meta titgħallem tgħix u taċċetta din is-sitwazzjoni.

Ejja nieqfu nibku. Bkejna biżżejjed. Il-memorji, m'hemmx x'tagħmel, irridu nitgħallmu ngħixu bihom. Imma ejja ma nħallux il-memorji jzommuna marbutin mal-passat, ma dak li seħħ digà u li ma nistgħux ingibuh lura.

Din il-pandemija ma kinitx ta' għajnuna f'din it-triq diffiċli tagħna r-romol. Anzi jiena ngħid li ħafna minna tlietna r-rotta jew saħansitra morna lura. Imma issa rridu nieħdu ħsieb tagħna nfuṣna għax aħna importanti wkoll. Jiena ddeċidejt li nzejjien id-dar kif naf, iddeċidejt li nieħu xi grokk (wieħed biss għax inkella nisker u nibda ndaħħaq in-nies bija).

Iddeċidejt li niftaħ il-bieb beraħ biex it-twelid tal-Bambin Ġesù jerga' jgħib il-ferħ li kien igħib qabel. Naf li mhux faċli, anzi diffiċli ħafna.

Is-Sibt, 18 ta' Diċembru se jkollna l-party tal-Milied. Il-prezz huwa ta' €35. Bħala kumitat iddeċidejna li noħorġu €5 mill-fondi tal-grupp għal kull membru. Se nħallsu wkoll għal xi affarijiet addizzjonali. Dan sabiex ngħidulkom grazzi talli dejjem attendejtu għal attivitajiet li nagħmlu u għax nemmnu li l-grupp huwa familja oħra. Naf li din is-sena kienet diffiċli ħafna. Għaddejnieha kif stajna. Skont id-daqqa żfinna. Il-grupp kiber sew. Hdimna ħafna fuq is-sapport. Organizzajna ħafna attivitajiet. Is-sapport fil-forom differenti tiegħu. Il-post fejn niltaqgħu tibqa' waħda mill-akbar problemi li għandna.

Waħdi ma nagħmel xejn. Ippermettuli nringrazzja lil sħabi tal-kumitat. Nirringrazzja wkoll lil kull min kien ta' għajnuna għall-grupp tagħna. Ġejja sena oħra. Nispera li nkunu nistgħu niltaqgħu bħala grupp. Però nemmen li ċerti laqgħat, iridu jibqgħu jsiru fi gruppi żgħar. Din is-sena wżajna wkoll nhar ta' Erbgħa għal ċerti laqgħat. Morna tajjeb u naħseb li għandna nkomplu. Is-sena li ġejja, hija sena importanti ħafna għall-grupp. Se nagħlqu 25 sena. Qed naħsbu biex ikollna bosta attivitajiet sabiex infakkru dan l-anniversarju importanti. Uħud mill-attivitajiet huma kkonfermati, oħrajn għadhom le. Inkomplu naħdmu.

Victor.

Kont għadni naqra ta' tifel u Pawlu (missier iz-ziju) kien isejjaħli ħdejh biex bil-paċenzja kollha jurini kif jagħmel il-pasturi tat-tafal. L-ewwel il-forom bil-ġibs verġni, imbagħad irattab it-tafal bejn idejh biex jagħmlu fil-forom. Minn biċċa tafal joħroġ pastur. Bil-kalma kollha jpoġġih fuq xkaffa biex jinxfef. Meta l-pasturi jinxfu sew jizbogħhom. Jien kont espert biex nagħmel l-għaġeb tal-presepju għax sakemm fl-aħħar tgħallimt xi ħaġa, kull pastur li kont nagħmel hekk kien joħroġ. Kont inkun fil-ġenna tal-art ngħaffeg fit-tafal.

Fi tfuliti l-Milied kien żmien biezel ħafna. Ridt inlaħħaq ma' ħafna affarijiet. Ridt inlaħħaq mal-Mużew, it-tiżjin tad-dar, nipprepara l-pasturi għal ġol-presepju, nixtri u nikteb il-kartolini. Bilhaqq, insejt ngħidilkom li kont immur il-provi tal-kant. Iva sewwa qrajtu, jien kont inkanta fil-kor tal-knisja.

Dak iż-żmien skont is-Surmast Costa, Alla jagħtih il-glorja tal-ġenna, kelli vuċi angelika. Għidt kelli għax min jafni jaf li dil-vuċi mhux biss m'għadhiex angelika imma telqet għalkollox. Heqq iż-żmien x'jagħmillek! Żmien li ma ninsieh qatt. Żmien ta' ferħ kbir, mhux materjali biss imma ta' paċi u trankwillità interna li diffiċli tfissirha.

Illum m'għadnix nara l-Milied bl-istess lenti ta' meta kont tfajjel. Qed inħoss illi biż-żmien qisu tlef l-ispirtu veru tiegħu. Sar aktar kummerċjali. Moħħna biss fix-xalar sfrenat u xiri bla kontroll. Niftakru f'kollox minbarra f'dak li suppost qegħdin niċċelebraw, it-twelid ta' Ġesù Bambin. Jista' jkun ukoll għax forsi tlietna l-innoċenza tat-tfal żgħar. Fi tfuliti ma kellniex lussu u lanqas it-teknoloġija li għandna illum imma konna bil-wisq aktar ferħana u kuntenti.

Il-Milied kien għaqda ġenwina tal-familja kollha. Magħqudin flimkien, anki l-aktar familji fqar, kienu bil-mod sempliċi tagħhom jicċelebraw it-twelid ta' Ġesù Bambin. Għalkemm ma nistax indawwar l-arloġġ lura, xorta għadni nista' nibqa' ngorr tul ħajti dawn il-memorji tant sbieħ ta' tfuliti. Ix-xewqa tiegħi hi li dan il-jum tat-twelid ta' Ġesù Bambin jibqa' jgħib paċi u hena vera fil-qlub ta' kulhadd.

Jikteb **Joseph Farrugia**

Il-Milied ta' tfuliti.

Iż-żmien lil hadd ma jsellem, jgħaddi hiemed bla jtkellem. Kif itiru s-snin. Reġa' wasal Milied ieħor. Kull Milied esperjenza ġdida, imma għaliha l-Milied ta' tfuliti jibqa' memorja tassew sabiħa.

Niftakar sew meta kont immur il-Mużew, nistennew b'entużjażmu żmien il-Milied biex nieħdu xi bambin tal-ġibs jew grotta bil-bambin żgħir u nagħga ġo fiha. Min imur is-sena kollha jieħu grotta li kien ikun fiha wkoll Madonna u San Ġużepp.

Għadu ċar sew ġo moħħi l-genn li kien ikollo biex nerfa' xi fanal ikkulurit bil-karti tat-tajr u mdawwal bix-xemgħa, biex nakkumpanja fil-purċissjoni tal-bambin. Waqt il-purċissjoni nkantaw xi kant tal-Milied bħal "Lejl tas-skiet", "Ninni la tibkix iżjed", "Noel" u oħrajn. Pika min jgħajjat l-aktar.

Meta konna naslu l-pjazza quddiem il-każin tal-banda, il-purċissjoni kienet tieqaf sabiex tifel magħżul minn qabel mis-superjur, kien jagħmel il-prietka tal-Milied. Skiet perfett taqtgħu b'sikkina. Hekk kif jispiċċa, ċapċipa kbira mistħoqqa, fost l-għajjat ta' "Bravu, Bravu, qisu anġlu żgħir".

It-toroq bil-gallariji u twieqi mzejna bil-bambini, siġar tal-Milied u stilel iteptpu kienu joħolqu dehra tassew tpaxxi l-għajn. Niftakar sew il-ferh u l-entużjażmu li kellna d-dar. Minbarra l-bambin imdawwar bil-qamh u l-ġulbiena, li konna nippreparaw mill-Kuncizzjoni, kien ikun hemm wkoll tiżjin bil-karti, kartolini u kull oġġett ieħor li jfakkar it-twelid ta' Ġesu Bambin.

Missieri kien jagħmilna presepju kbir kull sena. Dejjem differenti imma l-miżna tar-riħ iddur ma kienet tonqos qatt. Il-gost tiegħi ngħinu jċappas il-gazzetti bil-kolla tal-mastrudaxxa biex wara niffurmawhom fi grotti u djar żgħar għal ġol-presepju. Konna nżuru ħafna presepji fosthom dawk mekkaniċi, imma tagħna kien jogħġobni wisq.

Ommi u n-nanna li kienet tgħix magħna, kienu jimlew id-dar bir-riħa tal-kejkiġiet, pastini, qagħaq tal-għasel u xi mbuljuta tal-qastan. Ara ma jfettillekx ittellihom għax b'rasek idur. Min jaf kemm-il għajta qlajt biex ma nnaqqarx!

Ħuti u jien konna niktbu ittra lill Father Christmas u ngħidulu x'rigal nixtiequ. Wara npoġġuha fuq bejt baxx fil-bitħa. L-għors tagħna kien meta l-għada ma nsibuhix hemm. "Iva ħadha!" konna ngħidu. Mur għidilna li Father Christmas kien missieri stess!

Milied bla siġra.

L-istilel, id-dawl, is-siġra	Teptip, mużika ...
int mhux hawn	We wish you a Merry Christmas
nixgħelhom jien, narma jien,	I'll be home for Christmas ...
ġuvni ta' ħmistax	Kollha sbieħ
f'postok	mużika tniffdek
spalltu juġġhuh	mużika tidħol f'ruħek
postok tqil wisq	Have yourself a Merry little Christmas
... fil-Milied.	tieħu tifsira oħra
Imma hu jerfġu	Feliz Navidad iddahhalek dubji kbar Michael Buble
dinjità responsabbiltà	jipprova kieku imma lanqas hu ma jifhem ...
sahħa ta' ljun	Imma jien nifhem U jien ngħix irrid ...
għax hekk wiegħdek	Int hekk trid, u jien ukoll, u ż-żgħir tagħna, ukoll.
u hekk għamel.	

Mandy Tabone.

F'din il-festa tal-Bambin.

Mużika, kant u żfin, f'din il-festa tal-Bambin.

Ikliet kbar, bosta rigali, f'din il-festa tal-Bambin.

Xoġhol fid-dar, tiżjin mill-aqwa, f'din il-festa tal-Bambin.

Father Christmas u is-siġra, imzejna u imdawwlin,

Mistoqsija waħdi għandi, fejn hu qiegħed il-Bambin?

Victor.

Tikteb **Yvonne Abela**

It-telfa tiegħi u l-Milied

Hekk kif Novembru jċedi postu għal Diċembru l-arja bħal donnha tinbidel mhux biss għax il-kesħa żżid fl-intensita' imma wkoll għax l-arja tassorbixxi t-tlellix u s-seher maġiku li jgħib miegħu ż-żmien mistenni tal-Milied. Tgħid għalhekk daż-żmien jitqies bħala l-isbaħ żmien tas-sena u hu magħruf ukoll bħala l-ispirtu tal-Milied?!! Min jaf!!

Id-djar jibdew jiftewħu bl-irwejjah ta' kejkijiet tal-Milied jinħmew fil-forn, ta' qagħaq tal-għasel li jinżlulek għasel fil-veru sens tal-kelma u ta' xi pudina tajba u sħuna li ddub f'ħalqek. Fis-salott jew wara xi tieqa, isaħħrek is-sigra tal-Milied imtaqqla' bit-tiżjin, žigarelli kkuluriti u jlellxu u lampi u fanali žgħar jixegħlu u jitfu ma' kull teptipa tal-għajn u ma' kull taħbita tal-qalb. U forsi f'xi rokna hemm post għal Ġesu' Bambin u għal xi għar jew grotta bil-Madonna u San Ġużepp, bl-anġli tas-smewwiet, bil-baqra u l-ħmara, bin-nagħaġ, bir-rgħajja, bil-kewkba li ddieta u bis-Slaten Maġi.

Mal-ħsejjess tal-karozzi jżid il-kant ħelu tal-Milied, ritornelli antiki li nafuhom sa minn m'indu konna žgħar, li jgħibu magħhom memorji tat-tfulija ferriħija fejn konna nieħdu pjaċir b'kollox u fejn ma kien idejjaqna xejn.

Melodiji tal-Milied li sena wara sena jistidnuna biex inkantaw u nuru l-ferħ tagħna u naqsmuh ma' ta' madwarna. Fejn tfal iferrħu l-kbar bl-ecitament storbuż u l-ewforija tagħhom u fejn kbar iferrħu t-tfal bir-rigali ekstravaganti. Fejn dawki li jgħixu tajjeb jaħsbu f'dawki li m'għandhomx għaxja ta' lejla u l-karità tinħass bis-sħiħ u tmiss l-aktar qalb xierfa. Fejn niftakru f'dawki minsijin tul is-sena kollha għax dan iż-żmien hekk jitlob bħalikieku l-imħabba għandna nuruha f'dan iż-żmien biss!!

Dan hu iż-żmien li ma noqogħdu lura minn xejn, fejn lil żaqqna nagħtuha li trid, fejn il-qatra ssir litru u fejn inpaxxu u nitpaxxew.

Sa minn kmieni it-toroq u l-ħwienet jgħu mžejnjin bid-dekorazzjonijiet li jpaxxu l-għajn u bil-kuluri tipici tal-aħmar bħall-imħabba, tal-aħdar bħall-isperanza u tal-abjad bħas-silġ. Bl-ilwien tal-fidda u tad-deheb li jfakkruni fit-tliet Slaten Maġi. Il-ħwienet iħajruk tiżvojtja bwietek mingħajr ma lanqas biss tinduna. Imma b'daqshekk ma ġara xejn, mhux hekk? Hekk jitlob minnek dan iż-żmien tal-Milied.

Materjalizmu sfrenat li lanqas iħallielek post jew ħin biex tirrifletti ftit is-sinifikat ewlieni li jfakkar dan iż-żmien. L-aħbar tat-twelid tal-Bambin Ġesu' tasal f'moħħna mal-posta tal-aħħar, jekk biss tasal! Hadd ma donnu jimpurtah li Marija kellha tifel u li semmietu Ġesu' u li l-baqra u l-ħmara qed jagħmlu x-xogħol tal-ħijter u li r-rgħajja ħallew xogħolhom f'nofs ta' lejli u li l-anġli qegħdin ikantaw b'vuċijiet ħelwin il-Glorja!!

Filgħaxija d-dalma ta' barra tinbidel fi tlellix. Id-dwal iteptpu bħal stilel li qishom resqu fil-qrib tad-dinja biex barra li jdawlu u jsebbħu l-atmosfera ikebbu l-qalb ta' kull wieħed u waħda minnha. Id-dawl li jissupera d-dlam u li jgħib fix-xejn il-kesħa xxoqq l-għadam.

U ma' dan il-ferħ, il-preparamenti u l-ġenn fejn nidhol jien, jien li ġarrabt din it-telfa enormi, jien li nħossni waħdi għalkemm imdawra bin-nies, jien li għalaqt widnejja għal kull għanja ferriħija tal-Milied, jien li nħares lejli it-tiżjin u nara u nħoss biss it-telfa tiegħi, jien li nixtieq dan iż-żmien jgħaddi f'tebqa t'għajn? X'għandu x'jaqsam il-Milied u t-tigrib tat-telfa tiegħi? L-ebda rigal li naqla' mhu se jimla l-vojt li qed inħoss!! Fejn ħa nsib id-dawl li jissupera d-dalma ta' qalbi?

Imma iva, dan iż-żmien tal-Milied jista' jkun il-ħolqa li tgħaqqadna u tfakkarna fil-memorji kollha sbieħ li kellna mal-maħbubin tagħna. Hi l-ħolqa li tressaqna lejli il-mumentu li jibqgħu u jtulu fiż-żmien, mumentu ta' għaqda, mumentu ta' ħbiberija, mumentu ta' mħabba li jsaħħnu lil qalbna u jtaffulna mill-uġiġħ. Veru li l-maħbubin tagħna ma jkunux magħna fiżikament imma f'qalbna għandhom post dejjiem u kenni!! Hu f'dan iż-żmien li jgħaqqad lill-familji flimkien, li dawn il-maħbubin tagħna jridu jgħu mfakkra b'mod pożittiv.

Kemm hu sabiħ li jgħu mfakkra għat-tant imħabba li tawna fiż-żmien li kienu hawn magħna. Naħseb li dan hu s-sinifikat tal-Milied għalina r-romol, li bħalma l-Bambin Ġesu' tweled f'Betlem biex igħibna t-tama u l-ferħ u l-għaqda, lill-maħbubin tagħna għandna wkoll inħalluhom jitwiieldu u jbejtu f'qalbna ħalli jagħtuna s-saħħa biex nħarsu 'l quddiem lejli sena ġdida!